

den vischvlieger

In sommige gedeelten van den Indischen Archipel, alsmede van Polynesië, wordt de vlieger gebruikt voor de vischvangst. Het zijn geen gewone vliegers die men daarvoor bezigt, doch ze bestaan uit een groot natuurlijk plantenblad of uit een samenstelling van reepen van bladeren. Specimen van dergelijke vliegers vonden we in het Koloniaal Museum te Amsterdam, in 's Rijks Ethnografisch Museum te Leiden en in het Museum van Land- en Volkenkunde in Rotterdam. In het Koloniaal Museum wordt de vischvlieger beschreven als bestaande uit een epiphytische varen, waarbij de staart vervangen is door een lijn, die aan haar uiteinde een lus draagt, bestaande uit een enkele aren-vezel, waaraan het aas, een vischje is bevestigd. De visscher hanteert nu den vlieger zoo, dat de lus steeds aan de oppervlakte van het water blijft. De vangst bestaat uitsluitend uit gepen, die om het aas te bemachtigen hun lange snuit in de lus moeten steken om er in te blijven hangen, wanneer de visscher door handig te manoeuvreeren met den vlieger te rechter tijd de lus dicht haalt. Als aas wordt ook wel een kluwen web van een groote spin gebruikt, waarin de geep zich met z'n hoekige tanden verward.

Ernst Vatter behandelt in zijn in 1932 verschenen boek "Ata Kiwan, -Unbekannte Bergvölker im tropischen Holland", den vischvlieger vrij uitvoerig. Hij zag er gebruiken in het dorp Wureh, op Andonare, oostelijk van Flores, verder op twee andere plaatsen der Solor-Alor archipel, nl. op het eiland Pura tusschen Alor en Pantar en op de zuidkust van Andonare. De vlieger die op Solor wordt gebruikt, is drie kwart meter hoog en bestaat uit pandanus bladeren, die met dunne gedraaide bladvezels samengenaaid zijn. De rand is met een reep gebangblad omzoomd. De verstijving wordt bereikt door houten staafjes en door de bijna 2 meter lange vliegerstok, waaraan de ongeveer 40 meter lange angelsnoer "tali kail" bevestigd is. Deze is uit katoen gemaakt en ingewreven met hars of was, om ze sterker te maken. Het is tevens het op-laattouw. Hier hebben de vliegers ook geen vischhaakje, doch een kleine zijden kwast. Voor het visschen met vliegers is een lichte, kalme wind noodig; de beste tijd moet Mei en Juni zijn. Eind Mei zag Vatter een heele rij vischvliegers aan het zee-strand van Pura. Hij kocht er een met een

vierhoekig draagvlak, groot 1,10x0,55 m. Meest zitten twee man in de boot, waarvan de eene roeit en het vaartuig tegen den wind in brengt. De andere laat den vlieger zoo hoog stijgen, dat hij gemiddeld 12 tot 15 meter boven het water staat, zoodat het aas juist het oppervlak van het water raakt.

Wie meer wil weten over de kunst van "hengelen" met vliegers, zij de lezing aanbevelen van het werkje "Der Fischdrachen" van H.Plischke, uitgave van het Museum für Volkerkunde, Leipzig, 1922.

Uit het tijdschrift: Het vliegveld van 1934 geschreven door Henri Hegener.

Met dank aan Chris van Daalen van Fokker

